

Arbetsmarknadsdepartementet

Tolkavgift och förbud mot barntolkning (SOU 2026:23), A2026/00510

Pensionsmyndigheten är positiv till insatser som bidrar till att främja integration och kunskaper i svenska språket. Det underlättar myndighetens kontakt med pensionärer och pensionssparare samt deras uppfattning av rättigheter och skyldigheter kopplat till de relativt komplexa pensionsfrågorna.

Pensionsmyndigheten ser dock vissa administrativa utmaningar med förslaget om att införa tolkavgift.

Pensionsmyndigheten är positiv till ett förbud mot barntolkning men ser vissa praktiska svårigheter.

Nedan redogör Pensionsmyndigheten för hur vissa delar i utredningens förslag skulle kunna påverka enskilda och myndigheten.

Del 1 – Uppdraget om tolkavgift

Det finns en risk för att en tolkavgift skulle kunna leda till förändrade beteenden. Om en enskild väljer att avstå från anlita tolk på grund av avgiften kan behovet av hjälp från anhöriga öka. Detta kan leda till att kommunikationen i större utsträckning sker genom familjemedlemmar eller andra närstående, vilket kan påverka både rättssäkerheten och kvaliteten i kommunikationen mellan myndigheten och den enskilde. Det vore särskilt allvarligt i fall där det förekommer våld i nära relationer, inklusive ekonomiskt våld.

Som framgår av de studier som utredningen hänvisar till sjunker förmågan att genomföra sfi-utbildningen med godkänt betyg ju äldre eleven är vid påbörjad utbildning. För personer som uppnått pensionsåldern och som fortfarande har behov av tolk framstår incitamenten svagare för att lära sig språket.

Den 1 juli 2026 infördes administrativa sanktioner inom socialförsäkringen. Frågan om sanktionsavgift kommer i många fall att hanteras inom ramen för ett återkravsärende. Pensionsmyndigheten anser att det i utredningen saknas

Datum: 2026-08-28
Dok.bet PID293123
Version 1.0
Dnr/Ref. VER 2026-221

resonemang om huruvida det finns rättsliga hinder mot att ta ut en tolkavgift i dessa ärenden.

Pensionsmyndigheten noterar även att utredningen konstaterar att det saknas uppgift om hur stor andel av dagens tolkanvändning som avser personer som varit folkbokförda i Sverige längre tid än sex år. Det är därför svårt att bedöma reformens omfattning samt dess konsekvenser för myndigheten. Kostnader kan uppkomma som bör finansieras.

Del 2 – Uppdraget om förbud mot att använda barn som tolk

Pensionsmyndigheten är positiv till ett förbud mot barntolkning. Många av myndighetens kontakter sker via telefon där myndigheten normalt saknar möjlighet att kontrollera identitet och ålder på den person som medverkar i samtalet. Det bör därför klargöras vilka krav som kan ställas på myndigheten i sådana situationer och hur handläggningen ska ske när det inte går att fastställa om den medverkande personen är ett barn eller en vuxen.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Anna Pettersson Westerberg efter föredragning av verksamhetsutvecklare Jonas Truedsson. I beredningen av ärendet har även verksamhetsutvecklare Jenny Helge Blom och jurist Isabella Hagnell Westermark deltagit. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Biljana Lajic och chefsjurist Eva Nilsson deltagit.

Anna Pettersson Westerberg

Jonas Truedsson